

Віталій ПЕТРЕНКО

д. техн. н., професор,

заслужений діяч науки і техніки України

каф. інтелектуальної власності

Національної Металургійної академії України

Максим МАЗОВ

здобувач кафедри управління проектами,

Національної Металургійної академії України

УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ МЕТАЛУРГІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Чорна металургія є однією з найбільш енерговитратних галузей промисловості. В Україні зберігається один із найвищих у світі рівнів виробництва сталі на душу населення [1]. Незважаючи на значний прогрес у розробці нових матеріалів, сталь ще довго залишиться основним конструкційним матеріалом для таких галузей, як машинобудування, транспорт, енергетика та інші. Оскільки чорна металургія – одна з основних галузей економіки України, тому ефективна модернізація цієї галузі має ключове значення в контексті сталого розвитку країни.

У червні 1992 р. на Конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку голови 178 держав підписали Декларацію сталого розвитку людства, як біосоціальної системи в умовах зростання швидкості змін навколишнього середовища [2]. З цією подією безпосередньо пов'язаний підхід, що був уведений у науковий обіг під назвою «сталий розвиток» («sustainable development»), який дозволив зробити у фаховій літературі велику кількість узагальнень щодо запропонованої концепції.

У найбільш широкому розумінні стратегія сталого розвитку спрямована на досягнення гармонії у відносинах між суспільством і природою. У концепції сталого розвитку можна виділити чотири аспекти: екологічний, економічний, соціальний і культурний. Недооцінка будь-якої з цих складових призводить до викривлення та порушення у стратегії сталого розвитку [3]. Запропонований до розгляду на саміті в Йоганнесбургу план дій щодо стратегії сталого розвитку складався з десяти пунктів, серед яких особливого значення для України набувають, на нашу думку, три: скерувати процес глобалізації в напрямку сприяння сталому розвитку; змінити національну модель виробництва та споживання; зміцнити міжнародне управління сталим розвитком.

Однак, слід зазначити, що Україна ще тільки планує поступовий перехід до стратегії сталого розвитку, а до системного ведення конкретних дій весь час бракує необхідних ресурсів. У 2003 р. була створена Національна комісія сталого розвитку України, а також затверджена «Комплексна програма реалізації на національному рівні рішень, прийнятих на Всесвітньому саміті зі сталого розвитку, на 2003–2015 роки». Але урядовий проект Концепції сталого розвитку України залишився не прийнятим Верховною Радою України [4].

Теоретична розробка та реалізація національних конкурентоспроможних, ціннісно-орієнтованих стратегій безпосередньо залежить від розв'язання проблем методології та формування сучасних парадигм розвитку. У програмному документі «Стратегії економічного і соціального розвитку України (2004–2015 роки)» [5] визначено, що таке наукове обґрунтування може стати додатковим потужним стимулом соціально-економічних перетворень.

Якщо ми усвідомлюємо необхідність якісної зміни стану України як соціально-економічної системи, необхідно з'ясувати методологічний підхід щодо визначення вектору руху нашої держави для досягнення довгострокових цілей. Такий підхід може бути підкріплений міждисциплінарним портфельним управлінням. Тому завдання формування портфелю розвитку та апробація його для конкретної системи є актуальним і має не тільки теоретико-методологічне, але і велике практичне значення.

У фаховій літературі, що безпосередньо стосується проблематики розвитку в різних галузях економіки здебільшого аналізується досвід перетворень в провідних країнах, вносяться пропозиції щодо адаптації системи до зовнішнього середовища або наголошують на необхідності для країни йти «своїм шляхом». Для системного вирішення проблеми, яким саме шляхом йти для конкретної галузі і для держави в цілому, запропоновано концептуальну модель щодо визначення вектора руху соціально-економічної системи шляхом «випереджальної інноваційності, заснованої на знаннях». Таким чином Україна отримує можливість просунутись з групи країн, що рухаються за рахунок продуктивності (efficiency driven) до групи країн, що рухаються за рахунок інновацій (innovation driven). А, як відомо, саме проектне управління є найкращим засобом впровадження інновацій і на вищому рівні зрілий проектний менеджмент існує у вигляді управління портфелями проектів. Тому необхідно якнайшвидше розв'язати головну проблему – формалізацію концептуальних основ ціннісно-орієнтованого управління портфелями проектів з урахуванням стратегії сталого розвитку, що спирається на особливості української металургійної галузі.

Список використаних джерел

1. Украинская металлургия: современные вызовы и перспективы развития [Текст] / А. И. Амоша, В. И. Большаков, А. А. Минаев, Ю. С. Залознова, Л. А. Збаразская, Ю. В. Макогон и др.; НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2013. – 114 с.

2. Корчевна Л. Щодо якості влади в рамках концепцій «сталого розвитку» та «соціальної відповідальності» [Текст] / Л. Корчевна, В. Новиков, О. Никитюк // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2009. – № 1. – С. 63–65.

3. Разумовский О. С. Три подводных камня концепции устойчивого развития человечества [Текст] / О. С. Разумовский. – Новосибирск : Ин-т философии и права РАН, 1997. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.philosophy.nsc.ru>.

4. Основні висновки дослідження ІФС «Інвестиційний клімат в Україні: яким його бачить бізнес». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vlasnasprava.info>.

5. Сприяння сталому розвитку в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.undpsust.kiev.ua>.